

Una il·lusió impossible

Si alguna vegada en la vida, l'atzar—ja que ell és qui ens guarda les coses imprevistes—us porta els vostres sentits per les planes i llargues terres de la Manxa, ben segur que en servareu un record inoblidable i a l'ensem alligador; perquè, no és corrent als nostres ulls, el poder contemplar una planúria extensa il·luminada per un color agermanat i que sense donar-vos-en compte veureu com aquesta llum també us va penetrant i us il·lumina l'interior, el pensament. Primer, us farà obrir els ulls de bat a bat i un desig intens de juntar-los amb l'infinit, i, mentre anireu fent via, que equival dir camina que caminàs, de quan en quan les vostres oïdes, acostumades ja en aquell silenci extasiador, sentiran la remor sumorta, lenta i acompassada, que van fent els braços corpulents i acariciadors dels típics molins. L'olfat, a la terra de la Manxa, sempre és agradós, és quelcom semblant a què us diré jo...a la calma d'un cap el tard d'estiu, al panteig assossegat que hom dona després d'una intensu jornada de treball, una olor de farina pastada, això és, igual com si us trobéssiu en un gran obrador d'una flequeria en tota activitat i a ple aire. Si voleu saborejar i conèixer el gust d'aquells terrers, també sentireu una viva sensació, doncs la gorja se us haurà anat aixugant sense donar-vos-en compte i en veure aquella aigua els vostres ulls, la traduiran ràpidament en un nèctar tant exquisit, que solament en besar-vos els llavis, comprendreu novament el què tenen i el què diuen aquelles terres de la Manxa.

Tot ço esplumat i potser quelcom més que ara no acertem recordar, un dia ens ho va contar un bon amic nostre, que res tenia d'il·lusionista i en canvi tot això ens ho explicava convençut fins el grau superlatiu. Resultat de tot, que ens encomanà un viu desig de traslladar-nos a la primera avinentesa a aquelles terres que tant d'encant per a ell tenien i tota vegada que, fins el mateix Cervantes, hi crià el seu ingeni, ens hi fèrem conduir encara que això fou en un vagó requitit amb un trontollament tant continuat que constantment ens feia pensar que la seva catalogació, era de tercera classe.

Ja gaudint de les bel·leses de la Manxa, ben prompte destriàrem d'entre l'encís i la calma, la lliçó. Plantats davant d'aquelles pales que solament la seva missió és el giravoltar, sense encejar res, a ningú i la seva vida és l'aire i el moviment la llibertat; comprendrem tot el fracàs d'un Quixot, que ens simbolitza un exèrcit fornit, que obtenir la victòria es creu que consisteix en destruir la llibertat d'unes indefenses ales de moli de vent, i després d'ésser atacades esperen de nou l'aire.

I davant dels nostres ulls van giravoltant i cada pala que passa en fendir l'aire, ens va dient: El voler destruir i inihilar la llibertat, és solament una il·lusió, que l'home no podrà mai obtenir.

ments i comprensió dels homes que ha après dins de l'escola coeducativa».

Tota dona que ha estat coeducada, comprèn i sap millor quin és el seu deure dins de la societat, i creu que tantes probabilitats d'èxit té en la lluita per la vida com l'home, però quan lluita no propugna per una actuació de represàlia contra el sexe contrari, puix a l'escola ha pogut entendre el valor de la col·laboració. Tot l'anterior és conforme amb el dit per madame Ensor: «Homes i dones coeducats, es comprenen millor uns als altres».

Un punt d'important consideració en el règim coeducatiu, és el fet que es refereix a la intel·ligència, encara que actua sobre totes les activitats modeliques, és un augment d'interès. La presència dels dos sexes a una escola, produeix un notable efecte, l'apatia, la manca d'atenció es noten molt menys que a l'escola unisexual, això, sense relació de cap mena amb la qualitat d'ensenyament. Aquest interès, aquesta vivacitat, que per molts s'ha d'anomenar curiositat, s'ha d'encarilar. Que aquesta anada de curiositat tingui dins d'ella un predomini de desitjabilitat o indesitjabilitat, depèn de la llibertat que tingui el nen d'expressió, de self-expressió.

L'educadora Ensor, diu: Primer: En les lleis de la natura es fonamenta la coeducació, així, prepara millor per a la vida. Segon: Amb ella minva considerablement els hàbits sexuals indesitjables tan freqüents en les escoles unisexuals. Tercer: Els joves formen amistats basades en l'atracció sexual i és millor que nois i noies facin això en un ambient adequat, a on són subjectes a una guia.

L'educació en el seu més ampli sentit d'aprenentatge per l'experiència, és una matèria de contactes: contactes amb coses, contactes amb idees, contactes amb gent. Badley i com una ampliació amb això, podem dir amb Huguenin: «El millor ensenyament és la influència del pensament, del mestre, dels nens, de les nenes, tots amb contínua reciprocitat, és a dir: la influència indirecta d'una personalitat sobre l'altra».

Fins fa poc a les nostres escoles no es tenia en compte que els nois també tenien d'ésser educats sentimentalment, i es creia que amb escoles a on el silenci im-

TEMES PEDAGOGICS

Vers la coeducació

per Carles Cozcolluela

En el *Advanced in coeducation* editat per Alice Woods, es diu: «Que l'efecte de la coeducació sobre la noia, és d'ampliar els seus punts de vista i donar-li una preparació de ciutadania més complerta, que enlloc més podria obtenir. Una escola coeducativa és la representació de la societat i dins d'ella una noia pot aprendre molt aviat quelcom de la natura de les

seves responsabilitats com element integrant de l'Estat. La jove que ha après dins de l'escola d'apreciar i valorar els interessos dels nois, més tard, comprendrà millor els del seu marit, i podrà educar més bé als seus fills, nois i noies, que viuen plegats. I si hagués de valer-se per si mateixa en la lluita per la vida, trobaria d'una utilitat enorme els coneix-

posat per la palmeta, classificació d'alumnes per punts, etc., tot molt comú a les escoles clàssiques, ja es formaven homes fets i drets. Però succeïa que un nen, per exemple, format per aquest sistema, modest, ben pentinat, bonic i bufó, estudiós, etc., anava a la Universitat per tal d'estudiar una carrera i fracassava, no podia acabar la carrera perquè la ciutat l'havia pervertit. ¿? Si aquest noi hagués estat format sentimentalment, no hauria caigut en els aldarulls morbosos que rodegen a la joventut, s'hagués sabut reprimir. Aquell noi havia estat instruit, però no educat puix l'educació és tal quan atent a totes les facultats i potències humanes. Amb les noies no succeïa altre tant, però, els seus drametes sentimentals íntims, es desenrotllaven interiorment amb formidable violència, que al no poder projectar-se a l'exterior, encara augmentava i podia, havent ho fet moltes vegades, que aquella lluita interior degenerés morbosament, donant lloc a l'histerisme, bogeria paranoica, manies persecutòries... ací podríem citar el nom de moltes malalties mentals a quina més greu. Doncs bé; amb la coeducació, que permet força llibertat en la manifestació i expansió dels sentimentalismes, almenys, els resultats morbosos o patològics, quasi desapareixen, i a més, permeten una formació de la voluntat, en la que els sentiments són més controlats i dominats pels ideals de la bondat, que dins de l'esperit de tots els éssers humans és innata, i que sols la mala comprensió mútua dels homes fins avui no ha permès la seva bona influència en els destins humans.

(Continuarà)

Nota

S. P. O. D.

U. G. T.

La Junta Directiva d'aquest Sindicat, ha reunit conjuntament als companys ferrers de la casa «Parcerisa» incautada i la ex-mestresa de la mateixa, amb l'objecte d'aclarir alguns conceptes que atacaven la moralitat de dits companys i que dita ex-mestresa havia tingut interès en propalar.

Del resultat de la mateixa, aquesta Junta té de fer públic que dits companys «han cobrat les factures que són de la seva incumbència» desmentint així la calúnia que dita ex-mestresa havia llençat sobre els nostres companys.

El que fem públic per la seva general satisfacció.

LA JUNTA

FOLKLORE

Arbres Monumentals i Llegendaris del Vallès

CAPITOL II

(continuació)

Noms populars, supersticions, creences, costums, etc., etc., que hi ha en el Vallès referent als arbres.

El Pi de la Creu de Can Maspons de la Vall

(Santa Eulària de Rousana)

Per anar al Pi de la Creu de Can Maspons de la Vall, (Santa Eulària de Rousana) molt recomanable és anar-hi per Caldes de Montbui.

Sortint d'aquesta vila per la carretera de Granollers, a cosa d'uns quatre quilòmetres es passa a poca distància de Can Vendrell (masia que resta a la part esquerra). Una mica més enlla, cal deixar la carretera i pel camí de carro que entra al bosc, en poc temps es va a Can Maspons de la Vall; abans d'arribar a la casa, s'atravessa el torrent de la font de Sant Antoni, anomenat també de la Creu, perquè al peu mateix d'aquest en el revolt del camí i a la part esquerra sobre sauló, hi ha el referit Pi.

D'aquest Pi centanari, per a donar una orientació al lector, inserim les seves mides; a un metro d'alçada fa 2'15 metres de perímetre, i l'alçada fins a la separació de les branques és d'uns 4'50 metres, no és pas un arbre dels precisament anomenats monumentals, però sí, que és bell i formós.

En les meves excursions, efectuades per aquella gaia contrada, he pogut escoltar la veu de la tradició, avui breu i confosa.

El masover de la casa Maset (masia poc distant de la Font d'Abril, això és també de Can Maspons) m'explicà que en aquell lloc, s'hi va cometre un homicidi, hi ha qui descriu també, que els llops van devorar un home. L'antiga costum de plantar una creu com a memòria a la malvestat comesa, va realitzar-se en aquell pi, per tal de demanar al caminant l'almoïna d'un Pare Nostre.

D'aquell fet, deu fer molts anys, car el referit masover, recorda de la seva joventesa, no haver vist la creu en el Pi, a més afegeix, que li plantaren de molt petit. Es de creure que en la creixença l'arribà a cobrir, i avui s'afirma que està dintre el canó.

Ara li queda el nom, seguint esborrat el record en la present generació.

El Roure de la Salve

En Josep Fatjó, actual propietari de Can Torres del Pla (Sabadell) recorda de la seva joventesa el Roure de la Salve.

Estava situat aprop de l'esmentada casa i en la conjunció del camí de Sabadell a Sant Pau de Riusec, amb el de Sardanyola (Horta). Aquell roure sapat devia desaparèixer al construir-se la via dels ferrocarrils del Nord, de Barcelona a Saragossa; el trajecte de Sabadell a la capital catalana, fou inaugurat el dia 5 de febrer de l'any 1855.

Era conegut pel Roure de la Salve, perquè els vianants que feien aquell camí i els que anaven a l'aplec de Sant Pau de Riusec, s'aturaven en aquell paratge per a resar una salve a la Mare de Déu de Montserrat, que des d'aquell lloc s'albira la muntanya i monestir, entre mig de les muntanyes d'Olesa.

El Pi de Nadal

A la vila de Caldes de Montbui, el seu jovent jo no planta el Pi de Nadal.

Si pregunteu del temps de la infantesa d'alguns dels avis, ben poc s'enrecorden. Fa tants anys...! vos diuen. Que tot s'oblida.

Certes característiques les desgranen i demostren l'atracció que tenia per a ells aquelles diades.

El Pi de Nadal, ja era plantat de bon matí a la plaça, guarrit amb flocs de cintes, i amb mil penjarelles entre les branques.

La mainada hi jugava al seu rodal, i a la sortida d'ofici hi anava tothom, endiumenjat per tal de visitar-lo, i especialment a la tarda.

El dia 27 de desembre entrada de fosc l'encenien, i en presència tothom, s'hi feia ball i gran gatzara.

De les pinyes que havien posat entre la llenya, en saltaven els pinyons esberllats, els avis i la mainada els recollien.

Es de notar que cap propietari de bosc mai volgueren cobrar el pi que li arrencaven de la seva propietat per a tal objecte.

Noms populars

Per mitjà dels sobrenoms aplicats en els arbres, s'ha pogut esbrinar-ne curioses tradicions, coneixements de coses desaparegudes i costums oblidades. Per aquests motius, poso a continuació els que he pogut obtenir gràcies a algunes descripcions i a la veu popular.

Indicarem el nom i el lloc on es troben.

Com guanyarem la guerra

El dia 18 de juliol, quan els militars traïdors s'aixecaren en armes per a implantar el seu règim, un règim dictatorial cent per cent: el feixista, el que recolza el capitalisme egoista i el que priva tot l'avenç de l'obrer, tant en l'ordre moral com en l'ordre material. Sortiren al carrer tots els obrers, sortiren tots a barrar el pas a l'enemic número 1, fent-lo tornar enrera. Hi havia republicans, rabassaires, socialistes, anarquistes i també hi veiem a l'obrer desconegut ideològicament.

Tots junts els apartaren uns quants quilòmetres i tots junts els treurem de casa, tots junts i al comandament d'una sola veu, la veu de l'Autoritat, entenent com a veu autoritzada l'acord pres pels responsables de les diferents agrupacions polítiques i sindicals constituïdes en consell.

L'enemic és massa fort per a actuar cada un de per si. Fa falta que tots els esforços dels obrers es concentrin i converteixin en una única força i que totes les activitats tinguin la mateixa finalitat i

que la consigna individualista sigui la de què ningú actuï per compte propi.

No són solament els fusells, les metralladores i els canons les armes que han de batre el feixisme, sinó que a més necessitem un camí i aquest ha d'ésser traçat d'acord amb tots els obrers. Necessitem saber a on anem i per quina senda passem i això ho sabrem si actuem d'acord.

En canvi si cada sindicat o partit polític es disgregués o simplement volgués deslligar-se d'aquest vincle unitari que equival a la realització suprema de la màxima potencialitat, el resultat seria catastròfic. Es en aquests precisos moments quan més ens hem de recordar, que l'enemic espera el *divide i vencerás*, i tota vegada que està a la nostra mà el no dividir i tenint en compte que unió vol dir força, no dividint guanyarem la guerra i al mateix temps és més fàcil fer la revolució.

BARTOMEU GELIS
del P. S. U. C.

Alzines

ALZINA DE LA DESCARGA.—Al camí de la Soleia (Sant Sebastià de Montmajor).

ALZINA DEL SETRILL.—(Sant Feliu del Recó).

ALZINA PAISERA o l'APAIADOR (apallador) DE L'ALZINA.—En el camí-ral de Barcelona per Sabadell a Berga, està entre la casa de La Barata i el Coll d'Estenyalles. Anomenen «apaïdor» (apallador) el lloc on tenen costum els traguers de donar «paia» (palla) als animals.

ALZINA DE L'ARROS - ALZINA DEL VENT.—Situades a prop de la casa nova de L'Ubach (terme de Vacarises, lindant el Vallès amb la comarca de Bages).

Faig

FAIG DE LA BANDERA.—Al cim de la serra de Brugués, això és a la carena del Pla de la Calma, a prop de Coll Formic (muntanya del Montseny).

Pins

SERRAT DE PI NOVELL - COLLET DE PI NOVELL.—Carena que va de Terra Blanca al Pla de la Calma,

cosa d'uns tres quarts de Sant Pere de Vilamajor.

PI GROS D'EN PERPUNTER (no existeix).—Estava a prop de Can Peualt, poc distant del Pla de Dona Morta (Serra Llarga) a cosa de mitja hora de Vilanova de Vilamajor.

PI D'EN SADURNI.—A Can Colomer (Collsabadell) es troba al peu de l'antiga via romana a prop del riu Mogent.

PI BONIC.—(Varietat de pi) que dona nom al turó que està sobre La Barata (masia).

PI D'EN CASALS.—En el turó del seu nom entre Castell Ruf (ruïnes) i Turó de Galceran, a prop de Sant Fost de Centelles i Martorelles.

PI CANDELER.—Turó (475 metres d'alt sobre el nivell del mar) està sobre l'església de Rexach.

Roures

ROURES DEL MARQUES.—Sobre la casa de Sant Andreu de la Castanya (muntanya del Montseny).

ROUREDA D'EN VIVES - ROUREDA D'EN PRESES.—El Collet-sesbasses separa els dos turons que formen la serra del Montnegre. El turó de ponent, és anomenat de la Raureda d'en

Vives; l'altre, el més alt (750 metres d'altitud) és conegut per la Roureda d'en Preses. (Preses, nom també d'una masia que es troba en aquell).

FRANCESCO GOSALBES I CASTAÑE

I N D E X

Referent a tot el Capítol I. Vegi's el número 191 corresponent al 23 d'octubre de 1936.

Capítol II (introducció)

1. L'arbre de Maig - El Lledoner El Xiprer - L'alzina balladora - Una superstició en els roures - Vegi's el número 200 corresponent al 25 de desembre 1936.

2. El Pi de la Creu - El Roure de la Salve - El Pi de Nadal - Noms Populars Index (general) - En el present número.

NOTA: Queda descrit en aquest capítol II-2, tot el que tinc recollit respecte dels arbres de la comarca vallesana.

Un bell gest d'altruisme

A la Conselleria d'Assistència Social, li plau fer públic el gest desinteressat dels veïns Francesc Gálvez, Lluís Serra, Francesc Rovira, Francesc Borrull i Joaquim Bertran, que espontàniament oferiren llur sang per a practicar la transfusió a una malalta i els felicita per llur humanitària acció.

Bateria de Cuina

de les millors marques

les trobareu a la Llauneria

M. Rovira - MAJOR, 49
TELEFON 20

CASTELLARENCS!!!

SUBSCRIVIU-VOS A «LA FARGA»

NOTICIARI

L'HORARI PEL TANCAMENT DE CAFES I SUPRESSIO DELS BALLS

En virtut de les conclusions aprovades en l'Assemblea d'entitats Sindicals de la nostra població, el Consell Municipal va acordar fer-les complir i per consegüent des del passat dimecres que els cafès tanquen a les 10 del vespre i a les 11 els dies festius; no es permeten els jocs de cartes anomenats «Burro», «Set i Mig» i la «Senyora» i no es poden entregar cartes per a jugar als menors d'edat.

Ha quedat també prohibit el ball en llocs públics.

ALS QUI VAN A BUSCAR LLENYA

Degut als abusos que alguns veïns feien anant a recollir llenya pel bosc, no acontentant-se fent-ne de perduda sinó que s'atrevien a esporgar o tallar alguns arbres, el Consell Municipal en molt bon encert manà fer un pregó per mitjà del qual prohibeix l'anar a buscar llenya sense el corresponent permís, amb el ben entès que tot aquell que s'atrevis a tallar algun arbre, serà denunciats i castigat severament.

INTERVENCIO QUIRURGICA

Ahir fou traslladada per l'ambulància municipal de Sabadell a la Clínica de la Salut d'aquella ciutat, la verna Antònia Rodés Pujol, filla del nostre amic Antoni Rodés, Fiscal del Jutjat Popular d'aquest poble, per tal de practicar-li una urgent intervenció quirúrgica.

Sincerament desitgem a la malalta un prompte i complet guariment.

PLA DE CASAMENT

Al tauler d'edictes corresponent al Jutjat Popular, hi trobem fixat el pla de casament entre els veïns Simó Vall Girbau amb Concepció Rodríguez Moreno.

NAIXEMENT

Dia 31.—Angela Vallmitjana Comellas, filla de Josep i Joaquina.

L'enhora bona a pares i familiars.

DEFUNCIO

Dia 3.—Joan Bruguera Roca, vidu, de 79 anys.

Rebin tots els seus familiars la nostra més sentida condolença.

MOVIMENT DE POBLACIO

Durant el passat mes de gener s'ha registrat el següent moviment de població:

Naixements: Segimon Pedragosa Vilà i Angela Vallmitjana Comellas. Total 2.

Casaments: Jaume Masqué Tubau amb Antònia Serra Treserras, Sixte Canadell Russiñol amb Maria Sellés Roca-vert, Josep Sabater Argemí amb Francesca Prat Fontcuberta i Ramon Sellés Soler amb Alexandra Tello Tello. Total 4.

Defuncions: Joan Ciuró Padrós, Antònia Olivé Dosrius, Maria Ventura Mañosa, Josepa Colomer Casola, Alfons Bertran Castells, Miquel Ossul Girbau i Joan Argelaguet Pla. Total 7.

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Jaume Montllor - Sant Miquel.

FARMACIA de torn per a diumenge,
Major, 16

MATERIAL ESCOLAR

De la qualitat del producte

depèn que el resultat sigui o no satisfactori

RIBERA, impressor

Puig de la Creu, 3 — Telèfon 17 — Castellar del Vallès

Llegiu
i propagueu
“La Farga”

Setmanari Castellarenc